

Posudek vedoucího práce

Autorka se zabývá stále aktuálním tématem, jak může učitel předcházet nežádoucímu chování žáků a jak reagovat na to, které se přesto ve třídě vyskytne. Práce je rozdělena na dvě části, přičemž v první jsou vyloženy poznatky z odborné literatury, na něž navazuje výzkumná sonda mapující situaci na škole, v níž autorka sama učí.

Výklad se věnuje relevantním souvislostem chování žáků ve třídě – teorii sociálních vazeb, dynamiky malé sociální skupiny a tvorby třídního klimatu. První dvě kapitoly tak tvoří základnu, na níž je možno pochopit souvislosti a příčiny poruchového chování ve třídě. Všechna tyto znalosti jsou potřebné pro zmapování možných strategií, které má k dispozici učitel, aby různým typům nevhodného chování zamezil. Autorka správně postřehla, že volba strategií je úzce propojena s výukovým a výchovným stylem učitele. Sama se pokouší o vlastní hierarchizaci souborů reakcí navrhovaných v odborné literatuře. Nabízí se otázka, **podle jakých subjektivních kritérií ji provedla**, neboť tato sebereflexe může umožnit hlubší pochopení odpovědí učitelů ve výzkumné sondě.

Praktická část je založena na dotaznících pro žáky, včetně sociometrických postupů, i učitele (včetně srovnání s učiteli na 2. stupni), doplněna rozhovory s učiteli a anamnézami žáků s poruchovým chováním. To vše má autorce pomoci porozumět její vlastní práci ve třídě, v níž se poruchové chování vyskytuje. V ní také provádí akční výzkum zaměřený na vytvoření pravidel ve třídě.

Teoretická část práce podává kvalitně zpracované téma, autorka dobře pracuje s pojmy, vhodně vybírá poznatky z literatury, cituje a dokladuje odkazy. Výklad má logickou strukturu a představuje dobrý základ pro pochopení všech souvislostí poruchového chování, zejména jeho příčin a ohrožení, která pro jeho nositele i ostatní představuje. Pro tuto část navrhuji následující doplňující otázku týkající se pojmového vymezení: **autorka používá jako synonyma (s.30) označení *nežádoucí, poruchové, problémové chování*, lze přesto mezi nimi odlišit nebo by se např. mohla práce nazývat „Reakce učitele na projevy poruchového chování ve třídě“?**

Výzkum je dostatečně popsán, autorka si stanovuje konkrétní výzkumné úkoly a vyslovuje i dílčí předpoklady. Používá dotazník vlastní tvorby i přejímá standardizovaný. V části zabývající se tvorbou „charty třídy“ lze položit otázku, **do jaké míry byly autorce užitečné teoretické poznatky jak při tvorbě pravidel, tak při další práci s nimi?** Je třeba ocenit opět snahu o co nejúplnější postižení všech okolností nevhodného chování, o čemž svědčí různorodost metod. V této souvislosti ještě otázka: **V čem může učiteli pomoci znalost anamnézy žáka s poruchovým chováním**, neboť uvedené případy už nejsou v práci dále komentovány.

Při obhajobě navrhuji, **aby se autorka pokusila vyhodnotit, které poznatky z výzkumu považuje za důležité. Co z poznatků, které přináší zpracování diplomového úkolu, by rozhodně nemělo chybět v přípravě učitelů?**

Splnění diplomového úkolu považuji za zdařilé. Práce je na dobré úrovni obsahové i formální a obsahuje všechny potřebné náležitosti. Doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení: výborně

V Praze, dne 29.12.2005

PhDr. Helena Hejlová